

روزنامه شتر

یکشنبه ۲۶ دی ۱۴۰۰ = ۱۳ جمادی‌الاول ۱۴۴۳ = ۱۶ ژانویه ۲۰۲۱

سال نوزدهم • شماره ۴۱۹۶ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۲:۱۴ • اذان مغرب ۱۷:۳۵

اذان صبح فردا ۵:۴۵ • طلوع آفتاب ۷:۱۳

فardashargh@gmail.com

روزنامه‌فروا

رودخانه «خشک» شیراز این روزها میزبان پرندگان مهاجر کاکایی است / عکس: الهه پورحسین، خبرنگاری صداسویما

نور نوشت

زنان

چگونه می توان یک شوهر خرید

پر کرد. با گذشت زمان، آنها به‌عنوان یک طبقه کارآفرین جدید ظهور کردند که باعث گسترش بازارها شدند، مسئولیت تغذیه جامعه کره‌شمالی را بر عهده گرفتند و نقش‌های جنسیتی سنتی را در این فرایند به چالش کشیدند. زمانی که کی‌م جونگ اون رهبر کره‌شمالی در ژانویه ۲۰۲۰ در واکنش به همه‌گیری ویروس کرونا قرنطینه شدیدی را اعمال کرد، زنان بر اقتصاد غیررسمی تسلط داشتند؛ اقتصادی که تخمین زده می‌شود بیش از ۷۰ درصد از درآمد خانوار این کشور را تأمین کند. همچنین احتمال فرآ آنها بسیار بیشتر بود؛ ۸۰۰۷ درصد از مردم کره‌شمالی که در سال ۲۰۱۹ وارد کره‌جنوبی شدند، در مقایسه با ۱۲.۲ درصد در سال ۱۹۹۸، به گفته دولت کره‌جنوبی زن بودند. این روند باعث می‌شود آنها به‌طور نامتاسی مسئول حواله‌های ارسال‌شده از سوی افراد به کره‌جنوبی باشند. بسیاری از خانواده‌های کره‌شمالی به چین و کره‌جنوبی وابسته هستند. کارشناسی که مصاحبه‌های متعددی با فراریان از این کشور انجام داده‌اند، می‌گویند با وجود قدرت بازار و نفوذ اجتماعی جدید، زنان کره‌شمالی همچنان از این کشور انجام داده‌اند، می‌گویند با وجود قدرت بازار و نفوذ اجتماعی جدید، زنان کره‌شمالی همچنان از این کشور انجام داده‌اند، می‌گویند با وجود قدرت دولت آسیب‌پذیر هستند. زنان با محرومیت از موقعیت اجتماعی و سیاسی، حتی کسانی که قادر به کسب مقادیر زیادی سرمایه هستند، بازم به «حمایت» مقامات مرد و اعضای خانواده وابسته هستند. در اقتصاد کره‌شمالی، کسانی که قادر به پرداخت رشوه نیستند، معمولاً انتظار می‌رود کارهای سخت انجام دهند یا ممکن است قربانی سوءاستفاده جنسی توسط مقامات چپاولگر شوند. از سوی دیگر، «کی‌م» مرزهای کره‌شمالی را با چین و روسیه بسته و دیپلمات‌های خارجی، امدادگران و سازمان‌های غیردولتی را از زمان شروع همه‌گیری بیرون کرده است. از این‌رو انتظار می‌رود زنان کره‌شمالی بهای نامتاسی برای این شرایط بپردازند.

حتی سازمان ملل متحد بر اساس شواهد، عواملی که بر بازار نظارت می‌کنند، مانند بازار سز قطار و پلیسان را به «ارتکاب تجاوز جنسی به زنان در مکان‌های عمومی» متهم کرده است. حکومت که از ناآرامی در بچوجه کمبود همیشگی غذا می‌ترسد، درحال حرکت است تا کنترل دولت را بر مناطقی از اقتصاد غیررسمی تحت سلطه زنان بیشتر و بیشتر کند. در این میان، زنان کره‌شمالی فقط قربانی نیستند. سی یانگ کی‌م، محقق دانشگاه یونسی در سنول می‌گوید: «آنها کارآفرین، بازیگران بازار و تأمین‌کنندگان خانواده‌شان هستند. این

www.sharghdaily.ir

یکشنبه ۲۶ دی ۱۴۰۰ = ۱۳ جمادی‌الاول ۱۴۴۳ = ۱۶ ژانویه ۲۰۲۱

سال نوزدهم • شماره ۴۱۹۶ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۲:۱۴ • اذان مغرب ۱۷:۳۵

اذان صبح فردا ۵:۴۵ • طلوع آفتاب ۷:۱۳

فardashargh@gmail.com

روزنامه‌فروا

www.sharghdaily.ir

یکشنبه ۲۶ دی ۱۴۰۰ = ۱۳ جمادی‌الاول ۱۴۴۳ = ۱۶ ژانویه ۲۰۲۱

سال نوزدهم • شماره ۴۱۹۶ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۲:۱۴ • اذان مغرب ۱۷:۳۵

اذان صبح فردا ۵:۴۵ • طلوع آفتاب ۷:۱۳

فardashargh@gmail.com

روزنامه‌فروا

پشتیبانی‌های خویشاوندی-محلی برخی از راه‌اندازها یا پابرجاکننده‌های رفتارها و در اصل بازخوردهای پرخاشگرانه آسیب‌رسان باشد. با این‌همه آنچه به‌طور عادی پرخاشگری آسیب‌رسان و آسیب به سازه‌های شهری و همگانی می‌شناسیم، با آنچه در گزارش‌های خبری هفته‌های گذشته درباره آسیب‌رسانی آگاهانه به برخی خودروها در بزرگراه‌های کلان‌شهرها به‌ویژه تهران که به درگذشت چند راننده خودرو انجامید یا آتش‌زدن خودروهای شهروندان ناهماندنی‌هایی دارد. در سال‌های گذشته و با گسترش حاشیه‌نشینی و بیشترشدن شکاف اقتصادی در کلان‌شهرها زدنی سازه‌های همگانی مانند حفاظ‌های صوتی جداره بزرگراه‌ها، درپوش‌های آب و پساب، پل‌های کوک روی جوی‌ها و میله‌های تابلوهای راهنمایی شهری افزایش یافته است. این آسیب‌رسانی‌ها را باید در دسته زدنی‌ها برای دستیابی به ارزش پولی سازه دسته‌بندی کرد. برخی آسیب‌ها به سازه‌ها و زیرساخت‌های شهری هم برخاسته از ناکامی و خشم شهروندان ناخرسند و کم‌برخردار به شمار می‌روند که فضای عمومی شهر را به‌منابئه تابلوی بیجان اعتراضی خود برمی‌گزینند. گذشته از اینها، شرایط اقتصادی دشوار، افزایش تورم و روزبه‌روز هزینه‌ها و بهای کالا و خدمات، افزایش مهارکسیخته بهای مسکن، بی‌کاری و از همه برجسته‌تر ناامیدی روزافزون بخشی از جامعه شهروندی را ناامید و ناتوان مطلق کرده است. این شهروندان که بسیاری از آنها حاشیه‌نشین شده‌اند، از بازیابی توان اقتصادی خود ناامید هستند. احتمال ضعیف جبران شکاف‌های ژرف و هولناک اقتصادی و اجتماعی، سبب شده ناامیدی و سرخوردگی انده‌وبار که نمود رفتاری آن گوشه‌گیری اجتماعی بوده، به‌سوی پرخاشگری به دیگر شهروندان و دارایی‌های شخصی مردم و حضور در میدان ولو منفی دگرگون شود. فاجعه تلخی که به مرگ چند راننده در بزرگراه نواب تهران انجامید، یکی از نمونه‌های ناامیدی از بهبود و جبران فاصله ژرف و پرخاشگری به دیگر شهروندان در فضای عمومی شهری است. قربانی این رفتارها تنها شهروندان برخوردار و دارایی‌های بسیار گران‌بهای افسانه‌ای ازجمله خودروی بنز آخرین مدلی که به آتش کشیده شده، نیستند؛ بلکه هریک از شهروندان چپ‌ساده در معرض چنین مقایسه‌ای از سوت شهروند حاشیه‌نشین، می‌توانند نامک و ناامید از نجات شوند دوباره آن اغلام نشده است». در این گزارش همچنین اشاره شده است که توقف فعالیت ریاست پاسپورت و میزان خدمات نسبت به میزان متقاضی بسیار پایین است. اکنون هم فعالیت ریاست عمومی پاسپورت به دلیل آنچه مشکلات امنیتی خوانده می‌شود، متوقف است و هیچ تاریخ دقیقی برای شروع دوباره آن اغلام نشده است». در این گزارش همچنین اشاره شده است که توقف فعالیت ریاست پاسپورت و میزان اندک خدمات در واحدهای ولایتی این اداره، مشکلات بسیاری را برای شهروندان کشور خلق کرده است. مردم میزانشان را که در داخل کشور قابل تدایو نیستند، نمی‌توانند برای تدایو به کشورهای همسایه منتقل کنند؛ همچنین دانشجویانی که بورسیه تحصیلی دارند، با احتمال از دست‌دادن فرصت تحصیل مواجه‌اند و کسانی هم

همسایه‌ها

در آرزوی پاسپورت

• وقتی در تابستان امسال طالبان حکومت پیشین را کنار زد، سیستم دریافت پاسپورت در این کشور تغییر کرده بود. مردمی که ساعات‌ها و روزها جلوی اداره ریاست عمومی پاسپورت می‌ایستادند، فقط در نصف روز می‌توانستند تمام مراحل اداری اخذ پاسپورت را طی کنند و دو روز بعد پاسپورت را از پست‌خانه نزدیک محل زندگی یا کارشان تحویل بگیرند. درحالی‌که پیش‌تر یا باید سراغ دلالان می‌رفتند و قیمت‌های گزاف می‌پرداختند یا اینکه روزها و ماه‌ها جلوی این اداره می‌ایستادند؛ اما اکنون و از زمان روی‌کارآمدن طالبان هنوز فعالیت ریاست پاسپورت به حالت عادی برنگشته و وب‌سایت این اداره برای چند دقیقه در زمان نامشخصی از شبانه‌روز، باز می‌شود و گرفتن پاسپورت به یک معضل بزرگ بدل شده است. یکی از زنان در یکی از سایت‌های افغان نوشته بود «با یک شب بی‌خوابی و ایستادن در صف انتظار، توانستم پاسپورت بگیرم». اکنون بسیاری حاضرند روزها و شب‌های بسیاری را بیدار بمانند تا پاسپورتی برای خود داشته باشند. روزنامه هشت صبح دراین‌باره گزارشی منتشر کرده است که در آن آمده «از یک طرف کارشویه‌ها بسیار سریع تغییر می‌کند و از طرف دیگر سطح ارائه خدمات ناچیز است. ادعاهای طالبان برای رساندن سطح توزیع روزانه پاسپورت به ۱۰ هزار جلد هم تاکنون به واقعیت نبیوسته و از ازدحام مردم نکاسته است. وضعیت طوری است که حتی کسانی در پنج ماه گذشته بیوسته به دنبال اخذ پاسپورت بوده‌اند. هنوز موفق نشده‌اند. این نشان می‌دهد که سطح توزیع پاسپورت و ارائه خدمات نسبت به میزان متقاضی بسیار پایین است. اکنون هم فعالیت ریاست عمومی پاسپورت به دلیل آنچه مشکلات امنیتی خوانده می‌شود، متوقف است و هیچ تاریخ دقیقی برای شروع دوباره آن اغلام نشده است». در این گزارش همچنین اشاره شده است که توقف فعالیت ریاست پاسپورت و میزان اندک خدمات در واحدهای ولایتی این اداره، مشکلات بسیاری را برای شهروندان کشور خلق کرده است. مردم میزانشان را که در داخل کشور قابل تدایو نیستند، نمی‌توانند برای تدایو به کشورهای همسایه منتقل کنند؛ همچنین دانشجویانی که بورسیه تحصیلی دارند، با احتمال از دست‌دادن فرصت تحصیل مواجه‌اند و کسانی هم

که اقامت یا دعوت‌نامه کشورهای خارجی را دارند و تعدادی هم تجارت و کاروبارشان گرفتن پاسپورت را الزامی می‌کند، با این مشکل روبه‌رو هستند. باری عالم‌کل حقانی، رئیس عمومی پاسپورت، به رسانه‌ها گفت که مردم افغانستان همه به‌دنبال پاسپورت‌اند. در چنین وضعیتی، سطح ارائه خدمات در واحدهای ولایتی ریاست پاسپورت بسیار پایین است و اداره مرکزی هم تعطیل. این گزارشگر پیشنهادهایی داده است که به نظر نمی‌رسد مسئولان طالبان بخواهند به آن توجه کنند. در کنار استفاده از فناوری‌های مرسوم از جمله با توجه به درآمدی که عاید وزارت مایه می‌شود، طالبان به‌سادگی می‌توانند بر تعداد کارمندان بخش پایومتریک/انگشت‌نگاری بیفزایند. چون تعداد متقاضیان خیلی زیاد است، این ریاست می‌تواند تعداد کارمندان این بخش را به چندین برابر افزایش دهد. برای تهیه نیز می‌توان از ادارات دیگر، از جمله بخش‌های دیگر وزارت داخله یا کمیسیون‌های لغوشده انتخاباتی قرض گرفت یا از بازارهای داخلی تهیه کرد. یکی از دلایل ازدحام، بی‌اعتمادی به روند است. درست یا نادرست شایعاتی پخش می‌شود که گویا تعداد پاسپورت‌های چاپ‌شده با لوگوی جمهوریت، معدود است و در آینده پاسپورت‌ها با لوگوی امارت چاپ می‌شود که اعتبار کمتری دارد؛ اما واقعیت این است که پاسپورت افغانستان با هر لوگویی که باشد، در قعر فهرست پاسپورت‌های معتبر جهان قرار دارد. همین حالا با لوگوی جمهوریت هم چنان اعتبار پایینی دارد که نمی‌توان با آن به‌سادگی از کشورهایمانند پاکستان و ایران ویزا گرفت. شاید بهتر باشد ریاست پاسپورت به مردم اطمینان دهد که بابت به اتمام رسیدن پاسپورت نگران نباشند. در این گزارش یادآوری‌شده، هر شهروندی حق دارد از سند مسافرتی برخوردار شود. در کنار آن، استفاده از تکنولوژی عصری می‌تواند بخش بزرگی از مشکلات را کاهش دهد.

هفته‌نوشت

از فرسودگی تا خشم کور

الهام فخاری
روز‌شناس و کنشگر فرهنگی

بسیاری از پژوهشگران اجتماعی شهری سال‌هاست که با مفهوم خراب‌کاری (وندالیسم) و نگره (نظریه)‌های گوناگون هم‌پیوند ازجمله مهار (کنترل) اجتماعی، انزوا(اجتماعی، طراحی محیطی و همچنین نگره (نظریه) کنش‌کش/تضاد اجتماعی آشنا هستند. پدیده پرخاشگری خرابکارانه همانا داشتن بازخورد (نگرش) و رفتاری بیمارگونه به کار رفته و گویای گرایش آگاهانه و خودخواسته به آسیب‌زدن و ازکارانداختن دارایی‌ها، زیرساخت‌ها و سازه‌های عمومی شهر است. پژوهش‌های گوناگون روان‌شناختی، جامعه‌شناختی و مدیریت شهری درباره پدیدآورنده‌های این بازخورد و رفتارهای آسیب‌رسان انجام و تحلیل‌هایی بازگو شده‌اند. برخی پرخاشگری خرابکارانه (وندالیسم) را در زمره کژکاری‌ها و بزهکاری‌های نوین دسته‌بندی می‌کنند و آن را بازگردان پرخاشگرانه و واکنشی کینه‌توزانه به برخی از فشارها، نابرابری‌ها، تحمیل‌ها، ناخشنودی‌ها، ناامیدی‌ها و شکست‌ها می‌دانند. از نمودهای این ناپهنجاری گرایش جوانان به آسیب‌رسانی است که می‌تواند دربردارنده خراب‌کاری در دارایی‌ها، زیرساخت‌ها و سازه‌های همگانی (مانند حفاظ‌ها، اتوبوس، مترو، مبلمان شهری)، فضای سبز، جاده‌ها، فروشگاه‌ها، دیوارها و… گونه‌های بیان اعتراضی در فضای عمومی باشد. یافته‌های برخی پژوهش‌های شهری در ایران نشان داده است بیشتر کسانی که به رفتارهای پرخاشگرانه آسیب‌رسان دست زده‌اند، در منطقه‌های نابرخوردار (پایین) شهر زندگی می‌کنند. همچنین، یافته‌ها گویای آن است که از نظر ویژگی‌های روان‌شناختی هم‌پیوند با ناخشنودی از زندگی (بیانی و سبحانی، ۱۳۹۵)، میزان تعلق شهروندی، نابسامانی خانوادگی و چگونگی اقتصاد شهری در میان شهروندان آسیب‌رسان و عادی ناهمانندی چشمگیر است (بخارایی و شربتیان، ۱۳۹۴). گرچه در میان شهروندان عادی هم گرایش به رفتارهای ناپهنجار گزارش شده؛ ولی انجام کنش پرخاشگری آسیب‌رسان و شدت و فراوانی این رفتارها در افراد پرخاشگر آسیب‌رسان به گونه‌ای چشمگیر بیشتر است. یافته‌های پژوهشی که در کلان‌شهر مشهد انجام شده، نشان داده برجسته‌ترین عامل اثرگذار در انجام رفتارهای پرخاشگرانه آسیب‌رسان (وندالیستی) کمبود همکاری (مشارکت) و تعلق شهروندی، نابسامانی خانوادگی و کاستی در خدمت‌های آسیب‌رسان بوده است. یافته‌های پرخاشگرانه آسیب‌رسان شهری اثر بر انجام رفتارهای این بوده که همکاری (مشارکت) و تعلق شهروندی، نابسامانی خانوادگی و خدمات شهری اثر مستقیم و عامل‌هایی مانند ناکامی اجتماعی و نابرابری اقتصادی اجتماعی اثر غیرمستقیم را بر رفتار پرخاشگرانه آسیب‌رسان (وندالیستی) در بین پاسخ‌گویان پژوهش داشته است (بخارایی و شربتیان، ۱۳۹۴). با اشاره به یافته‌های برخی پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه پرخاشگری‌های خرابکارانه با آسیب‌رسان می‌توان گفت شکاف طبقاتی زیاد در کلان‌شهرها، کمبود نظاه‌های پشتیبانی و مددکاری، نابسامانی‌های خانوادگی و کمبود

یکی از محققان می‌گوید: «قبل از قحطی، زنان

در خانه می‌ماندند، آنها چیزی در مورد کسب درآمد نمی‌دانستند. اما پس از تجربه حضور در بازار، بازگشت به جایی که قبلا بوده‌اند، برای آنها بسیار دشوار خواهد بود». این احساسی است که از سوی سنول نیز تجربه شده است. سنول می‌گوید: «من دانشم تمام منجر به تأمین می‌کردم و باین‌حال مدام از خود می‌پریدم که چرا به‌عنوان یک زن به دنیا آمده‌ام، چرا باید جوراب‌های یک مرد را بشوییم. چه کسی این قانون را وضع کرده است که زنان باید لباس‌های همسرشان را بشویند؟». در سال ۲۰۱۰ از سنول خواسته می‌شود که کره‌شمالی و همسرش را ترک کند و یک تجارت در چین راه‌اندازی کند و اکنون در سنول زندگی می‌کند. تحلیلگران می‌گویند بسیاری از فرصت‌های اقتصادی که در دهه‌های اخیر برای زنان کره‌شمالی فراهم شده است، احتمالاً بسته می‌شود و دیکتاتور جوان تلاش می‌کند تا کنترل خود بر مکانیسم‌های بازار را به قبل بازگرداند؛ مثل بازگشت شرایط جیره‌بندی؛ سنول با این جمله سخنانش را پایان می‌دهد: «مادرم قبیل از مرگ به من گفته بود همه عمرش را در انتظار دریافت جیره گذرانده است. من هرگز این جمله را فراموش نکرده‌ام.»

خبر ویژه

وزیر فرهنگ از نمایشگاه اکسپوی ۲۰۲۰ دویی بازدید کرد

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و هیئت همراه صبح دیروز از نمایشگاه اکسپوی ۲۰۲۰ دویی بازدید و در جریان روند کاری این نمایشگاه قرار گرفتند. به گزارش مرکز روابط‌عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، محمدمهدی اسماعیلی صبح دیروز ضمن بازدید از برخی بخش‌های نمایشگاه اکسپوی ۲۰۲۰ در پایوین جمهوری اسلامی ایران در این نمایشگاه حضور یافت. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی همچنین از پایوین کشورهای ژاپن، هند و روسیه در این رویداد مهم جهانی بازدید کرد. در این بازدید غلامرضا منتظری، نایب‌رئیس کمیسیون فرهنگی و سیدمجتبی محفوظی، رئیس فراکسیون فرهنگ عمومی مجلس شورای اسلامی ایران، سیدمحمد اسلامی، معاون توسعه مدیریت و منابع وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، رئیس مؤسسه نمایشگاه‌های بین‌المللی

برابرتر در منطقه خاورمیانه و جهان ارائه دهند.

اتفاق

نیوز: سخنگوی وزارت خارجه پاکستان گفت عمران خان قرار است در فوریه سال جاری میلادی در چین برود و در مراسم افتتاحیه بازی‌های المپیک زمستانی ۲۰۲۲ پکن شرکت کند. این خیر در حالی منتشر شده که کشورهای غربی از جمله ایالات متحده آمریکا بازی‌های المپیک زمستانی پکن را به‌دلیل نقض حقوق بشر توسط پکن بایکوت دیپلماتیک کرده‌اند.

بی‌بی‌سی: «برستی‌مانتیس گرتاتونبرگای» نام علمی گونه‌ای قورباغه کمیاب است که به‌تازگی در باناما کشف شده است. بخش پایانی نام این قورباغه به احترام «گرتا تونبرگ» نوجوان فعال محیط‌زیست سوئدی نام‌گذاری شده است. علی دابی، دونالد ترامپ، لیدی گاگا و لئونارد دی‌کاپریو از دیگر سلبریتی‌هایی هستند که گیاه با جانور تازه‌شناخته‌شده‌ای به افتخارشان نام‌گذاری شده است.

کاردین: نوآک جوکوویچ که ویزای او برای دومین بار از سوی دولت استرالیا لغو شده، به هتل بازداشتگاه اداره مهاجرت ملیورن برگردانده شده است. او تا آخرین مرحله روند قانونی علیه لغو ویزای استرالیا در این محل خواهد ماند. وکلای دولت استرالیا گفته‌اند که ادامه حضور این بازیکن کریستاتی در کشور خطر تشدید مخالفت با واکنس کرونا را به‌دنبال دارد.

بی‌بی‌سی: شاهزاده اندرو باید به‌عنوان شهروندی عادی از خود دفاع کند. او روز گذشته عناوین سلطنتی‌اش را از دست داد تا حالا به‌عنوان یک شهروند معمولی در دادگاه حاضر شود. از خود دفاع کند. ویرجینیا جفری، شاهزاده اندرو - دومین پسر ملکه بریتانیا- را متهم کرده که دو دهه پیش به او تعرض جنسی کرده است.

دویچه‌وله: دولت اتیوپی، مدیر آژانس سلامت سازمان ملل متحد را به مداخله در امور داخلی این کشور متهم کرد. تدروس آدهانوم شرایط منطقه جنگ‌زده تیگرای در اتیوپی را به «جهنم» تشبیه کرد. وزارت امور خارجه اتیوپی در نامه‌ای به هیئت اجرایی سازمان بهداشت جهانی، تدروس را به نشر «اطلاعات مضر و خدشه‌دارکردن شهرت، استقلال و اعتبار» متهم کرد.

الجزیره: دولت نظامی حاکم بر میانمار براساس اعلام یک مقام این کشور، پنج قفره اتهام جدید را به آنگ سان سوچی در ارتباط با مسئله اعطای مجوز اجاره و خرید هلی‌کوپتر مطرح کرده است. هر مورد از این اتهامات می‌توانند تا میزان ۱۵ سال حبس و جریمه را در پی داشته باشند. سوچی پیش‌تر به شش سال حبس محکوم شده است.